

El nostre patrimoni natural i humà

El nostre país gaudeix d'un patrimoni natural que es troba entre els més rics d'Europa gràcies a la diversitat de climes i de paisatges, que van des dels ambients alpins dels Pirineus fins als espais mediterranis de la plana i del litoral. Així, actualment podem trobar a Catalunya fins a 600 hàbitats, 400 espècies d'animals vertebrats, 10.000 d'invertebrats i 4.000 de plantes superiors.

Conservar aquesta biodiversitat significa preservar les condicions ambientals dels hàbitats, sistemes naturals on viuen les diverses comunitats animals i vegetals. En la nostra geografia europea, la majoria dels hàbitats són sistemes naturals que sovint han estat modelats per la intervenció humana. Així, per exemple, les pastures montanes, els prats de dall o les planes cerealístiques són entorns en els quals l'activitat humana és fins i tot necessària per a la conservació dels hàbitats i de les espècies.

En aquest sentit, la xarxa Natura 2000 té per objectiu el manteniment de les activitats socioeconòmiques que es desenvolupen en els seus espais, així com l'estabilització en el territori dels col·lectius que desenvolupen aquestes activitats.

natura 2000

espais de conservació de la biodiversitat i d'oportunitats per a les persones

Fotografies: Maria Montmany / Richard Martín / Josep Maria Olmo / Gongal Luna

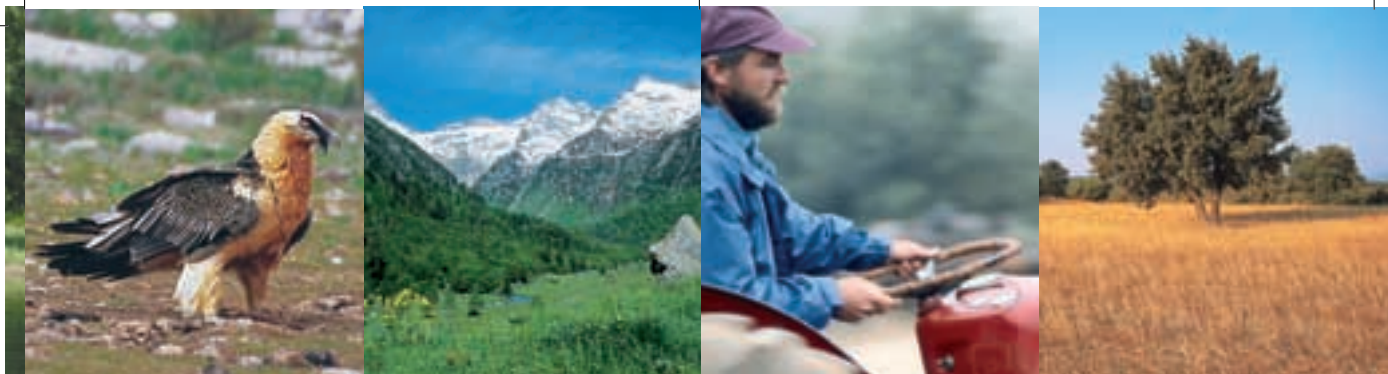

Generalitat de Catalunya
**Departament de Medi Ambient
i Habitatge**

<http://mediambient.gencat.net>

NATURA 2000

natura 2000

espais de conservació de la biodiversitat i d'oportunitats per a les persones

natura 2000

La xarxa Natura 2000

Natura 2000 és una xarxa europea d'espais naturals protegits que representa la iniciativa més important de la Unió Europea en política de conservació.

El seu objectiu és la conservació de la biodiversitat, bé que de forma compatible amb el manteniment de l'activitat humana que es desenvolupa en aquests espais.

A Catalunya, la xarxa comporta la conservació de més del 25% del territori, i s'integra al sistema d'espais naturals protegits. La xarxa Natura 2000 representa, doncs, l'aportació catalana a la salvaguarda de la biodiversitat europea.

Les Directives Hàbitats i Aus

La Unió Europea ha establert un marc legal per contribuir a la conservació del seu patrimoni natural, i s'ha compromès a salvaguardar una mostra significativa dels hàbitats i de les espècies més representatives o amenaçades.

La Directiva Hàbitats, aprovada el 1992 per tots els estats de la Unió Europea, crea la xarxa Natura 2000 amb l'objectiu de conservar aquests hàbitats i espècies.

Anàlogament, la Directiva Aus, aprovada l'any 1979, estableix la protecció d'espais naturals per als ocells que també formen part de la xarxa Natura 2000.

Els hàbitats i les espècies d'interès comunitari

La Directiva estableix la protecció d'unes determinades espècies i hàbitats:

- Els hàbitats d'interès comunitari: són els que destaquen per la singularitat i la raresa, o perquè estan greument amenaçats, i que són representatius de la biodiversitat europea.
- Les espècies d'interès comunitari: són les que es troben amenaçades o són vulnerables, endèmiques o rares al territori de la Unió.
- Aquests hàbitats i espècies són qualificats d'interès comunitari prioritari quan estan amenaçats de desaparició i quan, principalment, es distribueixen a la Unió Europea.

LES IMPLICACIONS DE NATURA 2000

L'objectiu de la xarxa Natura 2000 és el manteniment de la diversitat biològica europea, tot tenint en compte el marc econòmic, social, cultural i regional en el qual s'insereix. En molts casos, la conservació dels valors naturals depèn directament de l'activitat humana que es desenvolupa en els espais. Així doncs, s'hi ha de portar a terme una gestió que mantingui, i fins i tot incentivi, les activitats econòmiques locals que incideixen en l'acompliment dels objectius de conservació. La gestió dels espais de la xarxa Natura 2000, integrada amb la del conjunt del sistema d'àrees protegides de Catalunya, es desplega mitjançant un conjunt de mesures i instruments que garanteixen l'assoliment dels objectius establerts.

ELS BENEFICIS

- **FINANÇAMENT** Els espais de Natura 2000 són àrees prioritàries d'acció, i ho seran cada vegada més, per als instruments de finançament de la Unió Europea: fons de la política regional, fons de desenvolupament rural, instrument Life, etc.
- **AJUTS** Anualment, el Departament de Medi Ambient i Habitatge convoca línies d'ajut específiques per a projectes de conservació i restauració, d'ús públic i de divulgació i interpretació en els espais de la xarxa. A més, Natura 2000 esdevé un criteri de prioritat per als ajuts a la gestió forestal sostenible, entre d'altres.
- **INVERSIÓ I OCUPACIÓ** Natura 2000 contribueix a la creació d'ocupació en sectors com ara l'ecoturisme i el turisme rural, la comercialització de productes locals amb valor afegit i els serveis ambientals i educatius, tot impulsant el concepte de desenvolupament local basat en el patrimoni natural i cultural. Alhora, Natura 2000 és una garantia de qualitat territorial i de futur, ja que situa els espais en el nou mapa de l'Europa dels 25.
- **MESURES AGROAMBIENTALS** Les mesures agroambientals en els espais de Natura 2000 impulsen una gestió agrària sostenible que reforça la relació entre la conservació de la biodiversitat i l'activitat agrícola. Els contractes territorials d'explotació fixen les mesures de gestió adequades i la dotació econòmica en funció dels compromisos adquirits de manera voluntària.

LA CONSERVACIÓ

- **GESTIÓ** Els plans de gestió, els plans de conservació de les espècies i dels hàbitats, la monitorització i el seguiment de l'estat de conservació de la biodiversitat, i la restauració dels hàbitats més amenaçats són, tots ells, instruments que s'activen amb la posada en marxa de Natura 2000.
- **AVALUACIÓ** L'avaluació ambiental dels plans i dels projectes en els espais de la xarxa garanteix el manteniment de la coherència ecològica i el compliment dels objectius de conservació d'aquests espais.
- **PARTICIPACIÓ** La implicació d'un gran col·lectiu d'agents gestors (administracions locals, fundacions, entitats de custòdia del territori, consorcis, sindicats agraris, etc.) ha de fer de la gestió de Natura 2000 un gran objectiu del conjunt de la societat, mitjançant la participació, el diàleg i el consens.
- **USOS COMPATIBLES** Els usos i les activitats habituals dels espais de Natura 2000 es continuen desenvolupant amb normalitat després de la constitució de la xarxa, i fins i tot, en alguns casos, amb més oportunitats de progrés. Alhora, la integració de Natura 2000 en el Pla d'Espais d'Interès Natural garanteix l'aplicació del marc normatiu propi de Catalunya en tots els espais de la xarxa.

LA CONSTITUCIÓ DE LA XARXA

PROPOSTA DELS LIC El Govern de la Generalitat de Catalunya elabora un llistat de Llocs d'Importància Comunitària (LIC). Aquesta proposta, després d'una consulta pública, és aprovada pel Govern de la Generalitat i tramesa a la Comissió Europea.

APROVACIÓ DELS LIC La Comissió Europea rep totes les propostes de LIC presentades i, separatament per a cada regió biogeogràfica, les avalua, sol·licita ampliacions si s'escau i, finalment, les aprova.

DESIGNACIÓ DE LES ZEC Després de l'establiment de diverses mesures de conservació als LIC, el Govern de la Generalitat els designa com a Zones Especials de Conservació (ZEC)

La xarxa Natura 2000 està integrada per dos tipus d'espais:

- Les ZEC, o Zones Especials de Conservació (Directiva Hàbitats).
- Les ZEPA, o Zones d'Especial Protecció per a les Aus (Directiva Aus).

Un mateix espai pot formar part de la xarxa alhora com a ZEC i com a ZEPA.

DESIGNACIÓ DE LES ZEPA El Govern de la Generalitat de Catalunya elabora una proposta de ZEPA que, després del procés de consulta pública i un cop aprovada, implica la designació automàtica de les àrees de la proposta com a Zones d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA).

TRAMESA DE LES ZEPA El llistat aprovat de ZEPA és tramès a la Comissió Europea perquè l'avalui i, si s'escau, sol·liciti la designació de noves ZEPA.

XARXA NATURA 2000 A CATALUNYA